

Regeringskansliet

Promemoria

2020-10-23
S2020/07882

Socialdepartementet

Enheten för socialtjänst och funktionshinderspolitik

Personlig skyddsutrustning för personliga assistenter

Innehåll

1	Sammanfattning.....	2
2	Författningsförslag.....	3
2.1	Ärendet.....	6
2.2	Dagens reglering	6
2.3	Ny statsbidragsförordning för vissa merkostnader som uppkommit till följd av sjukdomen covid-19.....	7
2.4	Bidragmottagaren – något om bidragsgilla kostnader.....	9
2.5	EU-förordning om stöd av mindre betydelse	11
2.6	Ansökan och beslut m.m.....	11
2.7	Redovisning.....	13
2.8	Återbetalning och återkrav.....	13
2.9	Överklagande	14
2.10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse.....	15
3	Konsekvenser.....	16

1 Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till en ny förordning om statsbidrag för merkostnader avseende personlig skyddsutrustning till personliga assistenter. Förordningen innehåller bestämmelser som gör det möjligt för en enskild som är beviljad statlig assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (dvs. själv är arbetsgivare till dem som är hans eller hennes personliga assistenter) eller någon annan som enligt 51 kap. 19 § balken har tillstånd enligt 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, att bedriva verksamhet med personlig assistans (dvs. privat assistansanordnare) att ansöka om stödet. Statsbidraget lämnas för kostnader som uppkommit under perioden 1 februari–30 november 2020.

2 Författningsförslag

Förslag till förordning om statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter till följd av sjukdomen covid-19

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter för att kompensera för merkostnader till följd av sjukdomen covid-19.

Med *personlig skyddsutrustning* avses i denna förordning utrustning som kan användas av en enskild person och som denne kan ha på sig som skydd mot smitta.

Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Förutsättningar för statsbidrag

2 § Statsbidrag enligt denna förordning lämnas, i mån av tillgång på medel, för skäligen merkostnader som har uppkommit från och med den 1 februari till och med den 30 november 2020 för personlig skyddsutrustning för personliga assistenter som är i kontakt med personer med funktionsnedsättning som är beviljade statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken och som är eller misstänks vara smittade av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Bidraget lämnas till

1. en person som har beviljats statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken, eller

2. någon annan som enligt 51 kap. 19 § socialförsäkringsbalken har tillstånd enligt 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet med personlig assistans.

Bidrag får lämnas med högst 5 000 kr per person som beviljats statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken.

3 § Statsbidrag enligt denna förordning lämnas inte för kostnader för personlig skyddsutrustning till personliga assistenter om det är en kommunal utförare eller en enskild person som efter avtal med kommunen tillhandahåller insatsen och som kan få statsbidrag enligt förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19.

Bidrag lämnas inte heller för merkostnader för personlig skyddsutrustning som kan ersättas på annat sätt.

4 § Statsbidrag till sådan mottagare som avses i 2 § första stycket 2 ska enligt denna förordning lämnas som ett stöd av mindre betydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. De uppgifter som en medlemsstat har enligt artikel 6.1, 6.3 och 6.4 i kommissionens förordning ska utföras av Försäkringskassan.

Ansökan och beslut

5 § Försäkringskassan prövar frågor om statsbidrag enligt denna förordning. Ansökan om bidrag ska göras på ett av Försäkringskassan fastställt formulär och ha kommit in till myndigheten senast den 15 december 2020.

Ansökan ska innehålla uppgift om styrkt kostnad för inköpt personlig skyddsutrustning och vilket slags utrustning det är samt de uppgifter i övrigt som Försäkringskassan behöver för att kunna pröva ansökan.

Om sökanden inte skyndsamt följer en uppmaning att komplettera ansökan, får Försäkringskassan pröva ansökan i befintligt skick.

6 § I beslut om statsbidrag ska det anges vilket slags personlig skyddsutrustning som bidrag lämnas för.

Redovisning

7 § Försäkringskassan ska senast den 30 juni 2021 lämna en samlad redovisning till regeringen av de statsbidrag som har betalats ut enligt denna förordning. Av redovisningen ska det framgå antalet som ansökt om statsbidrag uppdelat på antalet enskilda assistans-användare och anordnare.

Återbetalning och återkrav

8 § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om

1. bidragsmottagaren genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att bidraget beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och bidragsmottagaren borde ha insett detta, eller
3. bidraget helt eller delvis inte har använts eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för.

Om mottagaren är återbetalningsskyldig enligt första stycket ska Försäkringskassan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl för det, får Försäkringskassan besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

Bemyndigande

9 § Försäkringskassan får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Överklagande

10 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2020.

Ett nytt statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter till följd av covid-19

2.1 Ärendet

I skrivelser från Arbetsgivaren KFO (S2020/05253), Vårdföretagarna (S2020/05808), Intressegruppen för assistansberättigade IFA (S2020:06398) och Azaleacare (S2020/06554) har frågan ställts om på vilket sätt utförare av personlig assistans kan få ersättning för merkostnader som uppkommer till följd av covid-19. Frågan ställs mot bakgrund av att ingivarna ser att utförare av personlig assistans vars verksamhet finansieras med assistansersättning från Försäkringskassan inte kan få ersättning för merkostnader enligt förordning (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19.

2.2 Dagens reglering

Förordning om statsbidrag till kommuner och regioner

Förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19 innehåller bestämmelser som är riktade till socialtjänstverksamheten när det gäller omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Statsbidrag enligt förordningen får bland annat lämnas för personlig skyddsutrustning.

Förordning om assistansersättning

Enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken kan en försäkrad som omfattas av 1 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade för sin dagliga livsföring, förkortad LSS, få assistansersättning för kostnader för sådan personlig assistans som

avses i 9 a § LSS. Försäkringskassan är den beslutande och utbetalande myndigheten av ersättningen till den försäkrade. På begäran av den försäkrade kan myndigheten besluta att ersättningen betalas ut till en kommun eller någon annan som har tillstånd enligt 23 § LSS för att användas för kostnader för personlig assistans för den försäkrade. Av 5 a § förordningen (1993:1091) om assistansersättning framgår att med kostnader för personlig assistans avses bland annat kostnader för arbetsmiljöinsatser och personalomkostnader.

Timschablonen enligt förordningen om assistansersättning eller ekonomiskt stöd till skäligt belopp enligt 51 kap. 11 § tredje stycket socialförsäkringsbalken ska bland annat täcka sådana kostnader för assistans. Med ekonomiskt stöd till skäliga belopp avses det belopp som kommunen kan bevilja den ersättningsberättigade för insatsen personlig assistans.

I arbetsgivaransvaret ingår ansvaret för arbetsmiljön och därmed tillse att anställda har den skyddsutrustning som behövs för att säkra arbetsmiljön. Utbrottet av covid-19 har dock inneburit att arbetsgivaren i vissa fall har behövt vidta extra åtgärder för att säkra arbetsmiljön och som därmed kan ha inneburit merkostnader som går utöver de kostnader för skyddsutrustning som kan täckas av timschablonen.

2.3 Ny statsbidragsförordning för vissa merkostnader som uppkommit till följd av sjukdomen covid-19

Förslag: I en ny förordning införs bestämmelser om statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter för att kompensera för merkostnader som uppkommit från och med den 1 februari till och med den 30 november 2020 till följd av sjukdomen covid-19.

Med personlig skyddsutrustning avses utrustning som kan användas av en enskild person och som denne kan ha på sig som skydd mot smitta.

Förordningen ska innehålla en upplysning om att den är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Skälen för förslaget: Personer som har vissa insatser enligt lagen (1993:1091) om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet, förkortad LSS, kan ha svårare än andra personer upprätthålla dels socialdistansering eftersom de är beroende av särskilt stöd, dels särskild service i sitt dagliga liv. Dessa personer har även behov av stöd i att själva skydda sig mot att bli smittade eller att själva förhindra att sprida smitta i de fall de bär på coronaviruset. Personliga assistenter kan behöva personlig skyddsutrustning när de genomför vissa insatser för att inte sprida smitta eller själva bli smittade.

Av vad som framgår av bland annat inkomna skrivelser har vissa privata utförare av personlig assistans som finansieras med assistansersättning merkostnader för personlig skyddsutrustning till följd av sjukdomen covid-19. Dessa kostnader kan inte ersättas genom förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19. Det beror på att den förordningen avser statsbidrag specifikt till regioner och kommuner.

För att ge stöd till privata utförare av personlig assistans för merkostnader som uppkommit från och med den 1 februari till och med den 30 november 2020 till följd av sjukdomen covid-19 bedöms det lämpligast att besluta om en ny statsbidragsförordning – förordning om statsbidrag för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för personliga assistenter till följd av sjukdomen covid-19. Förordningen är en gynnande reglering som omfattas av regeringens primära normgivningsområde enligt 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen (den s.k. restkompetensen).

Med personlig skyddsutrustning avses i förordningen utrustning som kan användas av en enskild person och som denne kan ha på sig som skydd mot smittan. Personlig skyddsutrustning för personliga assistenter bör enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer för personal inom vård och omsorg lämpligast vara plastförkläden eller motsvarande skyddskläder, visir och munskydd.

2.4 Bidragsmottagaren – något om bidragsgilla kostnader

Förslag: Statsbidrag ska lämnas, i mån av tillgång på medel, för skäligen merkostnader för personlig skyddsutrustning för personliga assistenter som är i kontakt med personer med funktionsnedsättning som är beviljade statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken och som är eller misstänks vara smittade av det virus som orsakar sjukdomen covid-19.

Bidraget lämnas till

1. en person som beviljats statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken, eller

2. någon annan som enligt 51 kap. 19 § socialförsäkringsbalken har tillstånd enligt 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet med personlig assistans.

Bidrag ska få lämnas med högst 5 000 kr per person som beviljats assistansersättning.

Bidrag ska inte lämnas för kostnader för personlig skyddsutrustning till personliga assistenter om det är en kommunal utförare eller en enskild person som efter avtal med kommunen tillhandahåller insatsen och som kan få statsbidrag enligt förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19.

Bidrag ska inte heller lämnas för merkostnader för personlig skyddsutrustning som kan ersättas på annat sätt.

Skälen för förslaget: Statsbidrag enligt den nya förordningen ska lämnas, i mån av tillgång på medel, för skäligen merkostnader för personlig skyddsutrustning för personliga assistenter som är i kontakt med personer med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken. En ytterligare förutsättning för att bidrag ska lämnas är att personliga assistenter som är i kontakt med personer med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning är eller misstänks vara smittade av det virus som orsakar sjukdomen covid-19.

Statsbidraget ska alltså avse att täcka skäligen merkostnader för personlig skyddsutrustning. Med skäligen avses de merkostnader som

kan gå utöver vad som normalt ingår i arbetsgivarens ansvar enligt arbetsmiljölagen (1977:1160). Det rör merkostnader för personlig skyddsutrustning som på grund av smittspridningen av covid-19 medför ökade kostnader för sådan utrustning.

Bidraget lämnas till en person som beviljats statlig assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (dvs. själv är arbetsgivare till dem som är hans eller hennes personliga assistenter) eller någon annan enligt 51 kap. 19 § samma balk som har tillstånd enligt 23 § LSS att bedriva verksamhet med personlig assistans (dvs. privat assistansanordnare).

Bidraget får högst uppgå till 5 000 kronor för varje enskild person med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning och avse personlig skyddsutrustning för den enskildes personliga assistenter.

Statsbidrag enligt den nya förordningen ska inte lämnas för kostnader som avser personlig skyddsutrustning för de personliga assistenter och som har en kommunal utförare eller en enskild person som efter avtal med kommunen tillhandahåller insatsen och som kan få statsbidrag enligt förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19. Statsbidraget ska inte lämnas för de fall där den enskilde låter den personliga assistansen utföras av en offentligt driven verksamhet eller de fall kommun sluter avtal med en enskild person om att tillhandahålla insatsen enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Det innebär att statsbidrag inte ska kunna lämnas i de fall merkostnader för personlig skyddsutrustning ersätts på annat sätt bör komma till uttryck i förordningen. Exempelvis ska kostnader för skyddsutrustning som kan utgöra kostnader för personliga assistenter enligt 5 a § förordningen (1993:1091) om assistansersättning och kostnader för skyddsutrustning som under vissa förutsättningar kan täckas med ett högre timbelopp enligt 51 kap 11 § andra stycket socialförsäkringsbalken undantas från förordningens tillämpningsområde.

2.5 EU-förordning om stöd av mindre betydelse

Förslag: Statsbidrag till privata utförare (dvs. någon annan enligt 51 kap. 19 § socialförsäkringsbalken som har tillstånd enligt 23 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet med personlig assistans) ska enligt förordningen lämnas som ett stöd av mindre betydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. De uppgifter som en medlemsstat har enligt artikel 6.1, 6.3 och 6.4 i kommissionens förordning ska utföras av Försäkringskassan.

Skälen för förslaget: Utförare av personlig assistans köper och tillhandahåller personlig skyddsutrustning för anställda i verksamheten som arbetar som personliga assistenter. Därmed bedriver de ekonomisk verksamhet, och bör enligt EU:s definition omfattas av statsstödsreglerna. Det belopp som utförarna genom förslaget i förordningen kan beviljas är dock så lågt att mottagarna av stödet i stället bör omfattas av de villkor som anges i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt om stöd av mindre betydelse. Enligt förordningen 14/2013 får stöd lämnas till ett enda företag med högst 200 000 euro under en period av tre beskattningsår.

Försäkringskassan ska dock lämna de upplysningar till stödmottagaren som framgår av artikel 6.1, 6.3 och 6.4 i kommissionens förordning vid ansökan om stödet.

Försäkringskassan ska bland annat lämna stödmottagaren upplysningar om det planerade stödbeloppet och innan stödet beviljas från de berörda företaget få en redogörelse för allt annat stöd av mindre betydelse som mottagits under de två föregående beskattningsåren och det innevarande beskattningsåret.

2.6 Ansökan och beslut m.m.

Förslag: Försäkringskassan ska pröva frågor om statsbidrag. Ansökan om bidrag ska göras på ett av Försäkringskassan fastställt

formulär och ha kommit in till myndigheten senast den 15 december 2020.

Ansökan ska innehålla uppgift om styrkt kostnad för inköpt personlig skyddsutrustning och vilket slags utrustning det är samt de uppgifter i övrigt som Försäkringskassan behöver för att kunna pröva ansökan.

Om sökanden inte skyndsamt följer en uppmaning att komplettera ansökan, får Försäkringskassan pröva ansökan i befintligt skick.

I beslut om statsbidrag ska det anges vilket slags personlig skyddsutrustning som bidrag lämnas för.

Försäkringskassan får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Skälen för förslaget: Det är lämpligt att den bidragsprövande myndigheten är Försäkringskassan eftersom det är den myndigheten som ansvarar för assistansersättningen. Myndigheten prövar rätten till assistansersättning och granskar till exempel de räkningar och tidredovisning som den enskilde lämnar in för att därefter betala ut assistansersättning. Myndigheten bedöms ha goda möjligheter att bedöma huruvida det är fråga skäliga merkostnader för personlig skyddsutrustning.

Ansökan om bidrag ska göras på ett av Försäkringskassan fastställt formulär och ha kommit in till myndigheten senast den 15 december 2020. Den som ansöker om statsbidrag ska lämna uppgifter om kostnad för inköpt personlig skyddsutrustning och vilket slags utrustning det är samt de uppgifter i övrigt som Försäkringskassan behöver för att kunna pröva ansökan. Om sökanden inte skyndsamt följer en uppmaning att komplettera ansökan från den bidragsprövande myndigheten, får myndigheten pröva ansökan i befintligt skick. I beslutet om statsbidrag ska det anges vilken slags personlig skyddsutrustning som bidrag lämnas för.

Försäkringskassan ska även ha bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter till förordningen, exempelvis om sådant som rör ansökan.

2.7 Redovisning

Förslag: Försäkringskassan ska senast den 30 juni 2021 lämna en samlad redovisning till regeringen av de statsbidrag som har betalats ut. Av redovisningen ska det framgå antalet som ansökt om statsbidrag uppdelat på antalet enskilda assistansanvändare och anordnare.

Skälen för förslaget: Regeringen behöver få en redovisning av hur statsbidraget har använts. Försäkringskassan ska senast den 30 juni 2021 lämna en samlad redovisning till regeringen av de statsbidrag som har betalats ut enligt denna förordning. Av redovisningen ska det framgå antalet som ansökt om statsbidrag uppdelat på antalet enskilda assistansanvändare och anordnare.

2.8 Återbetalning och återkrav

Förslag: Den som har tagit emot statsbidrag är återbetalningsskyldig om

1. bidragsmottagaren genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att bidraget beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och bidragsmottagaren borde ha insett detta, eller
3. bidraget helt eller delvis inte har använts eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för.

Om mottagaren är återbetalningsskyldig ska Försäkringskassan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Om det finns särskilda skäl för det, får Försäkringskassan besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

Skälen för förslaget: I förordningen föreslås bestämmelser om återbetalningsskyldighet och återkrav. Det bedöms som ändamålsenligt att bestämmelserna om återbetalning och återkrav utformas på ett liknande sätt som motsvarande bestämmelser i andra förordningar om statsbidrag.

I flertalet statsbidragsförordningar finns bestämmelser om återbetalningsskyldighet och återkrav av bidrag. Vanligen anges i en bestämmelse under vilka förutsättningar mottagaren är åter-

betalningsskyldig och i efterkommande bestämmelse att beslutsmyndigheten har att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget, om det inte finns särskilda skäl för att avstå från återkrav. Formuleringen särskilda skäl för att avstå från återkrav är vanligt förekommande formulering i statsbidragsförordningar och ger beslutsmyndigheten utrymme att efterge återkrav. Särskilda skäl markerar att det i undantagsfall kan bli fråga om att helt eller delvis efterge ett återkrav. Beslutsmyndigheten får bedöma i enskilda fall om det finns omständigheter som kan anses utgöra särskilda skäl och som kan föranleda att efterge återkrav.

Det föreslås därför att den som tagit emot statsbidrag ska bli återbetalningsskyldig dels om bidragsmottagaren genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att bidraget beviljats felaktigt eller med för högt belopp, dels om bidraget av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och bidragsmottagaren borde ha insett detta, dels om bidraget helt eller delvis inte har använts eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för. Det kan innebära att Försäkringskassan gör stickprovskontroller i efterhand för att kontrollera uppgifterna om styrkta kostnader för inköpt personlig skyddsutrustning. I de fall mottagaren är återbetalningsskyldig ska Försäkringskassan besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget. Myndigheten ska dock få besluta att helt eller delvis avstå från återkrav, om det finns särskilda skäl för det.

2.9 Överklagande

Förslag: I förordningen ska det finnas en bestämmelse som upplyser om att det i 40 § förvaltningslagen finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Skäl för förslaget: Av 41 § förvaltningslagen (2017:900) följer att ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt. Om ett beslut är överklagbart ska bedömas enligt förvaltningslagen och rättspraxis.

Statsbidrag enligt förordning lämnas, i mån av tillgång på medel, för skäliga merkostnader som har uppkommit från och med den 1 februari till och med den 30 november 2020 för personlig

skyddsutrustning för personliga assistenter som är i kontakt med personer med funktionsnedsättning som är beviljade statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken och som är eller misstänks vara smittade av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Det aktuella statsbidraget lämnas för skäligen merkostnader och i mån av medel under en begränsad tidsperiod. Vidare kommer bidraget få lämnas med högst 5 000 kr per person som beviljats statlig assistansersättning enligt 51 kap. 2 § socialförsäkringsbalken. Det är således fråga om en tillfällig stödförordning.

I detta fall bedöms beslutsmyndigheten inte ha ett så stort skönsmässigt utrymme vid prövning av statsbidrag enligt förordningen och besluten får anses vara överklagbara. I förordningen bör därför finnas en bestämmelse som upplyser om att i 40 § förvaltningslagen finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

2.10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Förslag: Förordningen ska träda i kraft den 1 december 2020.

Förordningen bör lämpligen träda i kraft så snart det är möjligt och föreslås träda i kraft den 1 december 2020. Behov av särskilda övergångsbestämmelser finns inte.

3 Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser för staten

Det finns cirka 10 000 personer med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken och antingen har privata utförare som anordnare av assistans eller anställer sina egna assistenter. Den assistansberättigade kan ha flera assistenter anställda men de arbetar inte samtidigt, om inte den assistansberättigade har dubbel assistans. Det är inte alla assistenter som behöver skyddsutrustning. Behovet beror på om den personliga assistenten är i kontakt med en assistansberättigad som är eller kan misstänkas vara smittad av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Särskilt viktigt är det att iaktta försiktighet och använda skyddsutrustning om den som har personlig assistans behöver hjälp med egenvårdsinsatser eller kan antas tillhöra en riskgrupp.

Av den nya statsbidragsförordningen framgår att med personlig skyddsutrustning avses utrustning som kan användas av en enskild person och som denne kan ha på sig som skydd mot smitta. Den skyddsutrustning som den personliga assistenten behöver och som innebär en merkostnad för assistansanordnaren utöver vad som ingår i arbetsgivaransvaret bedöms framför allt vara munskydd, visir och plastförkläden.

Mot bakgrund av att det inte finns tillgängliga uppgifter om antalet personer med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning och som har eller haft en misstanke om att de kan vara smittade av det virus som orsakar covid-19 är det svårt att göra en rimlig beräkning av kostnaderna för skyddsutrustning. Det högsta antalet som kan antas vara berättigade är 10 000 personer men troligtvis är det färre som kan komma att ansöka. Beräkningen av reformen bör ändå utgå från att alla som är berättigade kan ansöka om stödet.

Med stöd av Socialstyrelsens beräkningar gällande personlig skyddsutrustning för personal som arbetar inom vård och omsorg beräknas kostnaderna vara i genomsnitt 5 000 kronor under perioden februari – november 2020 för varje enskild som behöver hjälp av assistenter som bär skyddsutrustning. Troligtvis varierar kostnaderna eftersom vissa assistansberättigade har dubbel assistans och andra inte har assistans under dygnets alla timmar.

En rimlig uppskattning med de uppgifter som finns tillgängliga är att den totala kostnaden uppgår till 50 miljoner kronor under 2020 vilket motsvarar 5 000 kronor per person för 10 000 personer.

Bidrag för personlig skyddsutrustning ska betalas ut mot redovisade kostnader. Men med beaktande av att kostnaderna kan variera får bidraget högst uppgå till 5 000 kronor för varje enskild person med funktionsnedsättning som är beviljad assistansersättning. Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

Konsekvenser för Försäkringskassan

Den nya förordningen som föreslås bedöms innebära både administrativa och ekonomiska konsekvenser för Försäkringskassan. Myndigheten ska enligt förslaget pröva ansökan och betala ut ersättning som ska genomföras vid en ansökningsomgång under 2020.

I Försäkringskassans register finns cirka 1 000 privata utförare av personlig assistans. Variationerna är stora när det gäller antalet anställda personliga assistenter per utförare. Hälften av assistansanordnare har färre än nio anställda och 20 procent har fler än 50 personliga assistenter anställda. Troligast är att det är utförare med ett stort antal anställda som kan komma att göra en ansökan.

Förslaget innebär ökade kostnader för Försäkringskassan handläggning men kommer påverka myndigheten under en kortare tidsperiod och bedöms därför rymmas inom myndighetens beslutade förvaltningsanslag för 2020.

Konsekvenser för den assistansberättigade och personliga assistenter

Det är angeläget att personer med funktionsnedsättning som är beviljade assistansersättning och deras assistenter inte utsätts för

smitta av det virus som orsakar covid 19. Förslaget bedöms därför ge dem det extra skydd som behövs för att kunna få och ge stöd med assistans.

Konsekvenser för företag

Privata utförare som bedriver assistansverksamhet med statlig finansiering kommer att med stöd av den föreslagna förordningen kunna ansöka om merkostnader för skyddsutrustning till personliga assistenter. Ansökan kan innebära en administrativ börda utöver vad som krävs i normalfallet när det gäller redovisning av personlig assistans. Det bör dock uppvägas av ett relativt enkelt ansökningsförfarande där det ska anges och kunna styrka kostnad för inköpt skyddsutrustning, vad för slags skyddsutrustning det är och uppgifter som Försäkringskassan i övrigt behöver för att kunna pröva ansökan.

Konsekvenser för jämställdheten

Bedömningen är att förslag till förordning inte har någon påverkan på jämställdheten på ett övergripande plan.